

ROZHOVOR

Dny zdraví zpříjemnily podzim

Rozhovor s Marií Pustelníkovou, místostarostkou města Orlová a političkou pro Projekt Zdravé město

Na přelomu září a října pořádalo Zdravé město Orlová další ročník kampaně Dny zdraví. Co tato akce obyvatelům města přinesla a jaký byl ohlas?

Dny zdraví v Orlové už mají ve městě tradici. Společně se svými partnery jsme se pokusili lidem nabídnout zajímavý program, ve kterém nechyběly tradiční oblíbené aktivity ani zajímavé novinky. Kampaň jsme zahájili Během Terryho Foxe a vyhodnocením soutěže o nejhezčí rozkvetlý dům, balkón a zahradu. Běhu se zúčastnilo téměř dvanáct set občanů a vybralo se přes čtyřicet tisíc korun. Jednou z novinek Dnů zdraví byla mini výstavka ovoce, zeleniny a bylinek. Lidé si na ní mohli prohlédnout např. neobvyklé druhy exotického ovoce a zeleniny, dovědět se o jeho přínosech pro zdraví nebo léčivé rostliny přímo ze zahrádky. Součástí Dnů zdraví byla i Plavecká soutěž měst, do které se Orlová zapojila již potřetí. Nově jsme do programu kampaně zařadili také poradnu s tematikou prevence drogových závislostí, určenou široké veřejnosti. Bohužel zájem nebyl takový, jak bychom si přáli, mnozí rodiče riziko vzniku závislostí stále podceňují. Naopak s obrovskou účastí se setkal druhý ročník Pochodu všech generací. Byl pěknou „tečkou“ za týdenní kampaní pro zdraví.

Která akce se podle Vašeho názoru letos setkala s největším ohlasem?

Jednak to byla preventivní kontrola zdravotního stavu spojená s měřením krevního tlaku, cholesterolu atd. Akci pod názvem Žijeme zdravě zajišťoval Zdravotní ústav Ostrava (ZÚ) ve spolupráci s Českým červeným křížem Orlová a firmou působící v oblasti zdravého životního stylu. Tento typ akce se v rámci orlovských Dnů zdraví osvědčil. Dalo by se říci, že lidé jsou na ni zvyklí a oblíbení si ji. Zdravotnická měření bychom určitě rádi zařadili i do dalšího ročníku kampaně a vzhledem k oblíbenosti akce zvážíme možnost prodloužení doby konání minimálně na jeden celý den. Službu ZÚ městu neposkytuje bezplatně, takže na rozšíření akce se pokusíme najít finanční zdroje. A s největším ohlasem se jednoznačně setkává Běh Terryho Foxe a Pochod pro všechny generace.

AKTUALITY

Série setkání Zdravých měst na ministerstvech pokračovala

Další ze setkávání pracovních skupin Zdravých měst konaných pod záštitou ministrů proběhlo 5. 10. na Ministerstvu vnitra (MV ČR). Téma - kvalita veřejné správy - bylo mimořádně zajímavé i pro zástupce měst, která nejsou členy NSZM ČR. Na sekci Zdravých měst se ten den sešlo více jak 40 zástupců samospráv, převážně z řad tajemníků úřadů a zastupitelů.

V úvodu všechny přítomné přivítal náměstek ministra vnitra pro veřejnou správu Josef Postránecký, předsedkyně NSZM ČR místostarostka Kroměříže Olga Sehnalová a tajemník NSZM ČR Petr Švec. O hlavních směrech modernizace veřejné správy - např. metodika CAF (společný hodnotící rámec), normy ISO, Reingeniering, Benchmarking - pohovořil Jiří Marek, ředitel odboru modernizace veřejné správy MV ČR. Aktuálně největší problém veřejné správy spatřuje v nezřídka chybějící nebo nejasně formulované misi a v protichůdných aktivitách radnice. „Je třeba jasně a realisticky říci, čeho chceme dosáhnout, v jakém časovém období a přitom definovat i postupy pro dosažení daných cílů včetně např. dalšího vzdělávání úředníků,“ konstatoval Jiří Marek. Rovněž upozornil na možnost zapojení měst do běžícího národního projektu podpory jakosti Implementace modelů CAF do organizací územní veřejné správy v ČR. Metodu CAF v úvodu své prezentace ostatním doporučil také tajemník vsetínské radnice a koordinátor Projektu Zdravé město Vsetín - Milan Půček, který následně podrobně přiblížil praxi řízení úřadu pomocí metod

kvality. Za důležité aspekty veřejné správy označil např. komunikaci s veřejností (místní Agenda 21 a Projekt Zdravé město), strategické řízení úřadu a města. Zdůraznil důležitost implementace místní Agendy 21 do celého úřadu. Odpoledne byla na setkání prezentována témata: Zelené nakupování úřadů (prezentoval tajemník ministra životního prostředí Daniel Vondrouš), zkvalitnění veřejné správy pomocí modelu CAF (Josef Vincenec z Krajského úřadu Libereckého kraje) a pomocí Benchmarkingu jako nástroje zvyšování kvality veřejné správy (Jana Voldánová ze Vzdělávacího centra pro veřejnou správu ČR, o. p. s.).

Vsetín vyzval města a obce k měření ekologických stop ve školách

Vsetín, Chrudim a Hodonín jsou prvními městy v ČR, která měří ekologickou stopu (ES) svých základních škol. Poznají tak, a mohou porovnat vzájemně i v čase, nakolik udržitelně se jejich školy rozvíjejí a jak šetrně se chovají k životnímu prostředí. Starosta Vsetína Jiří Čunek a ministr životního prostředí Libor Ambrozek proto v pátek 24. 9. vyzvali ostatní města a obce k následování. „Ekologická stopa jednoduše ukazuje to, co se jinak dost složitě popisuje – jak udržitelně kdo z nás žije,“ říká ministr Ambrozek. „A bez poznání chyb je těžko můžeme napravovat“. Ekologická stopa pro školy se ve Vsetíně, Chrudimi a Hodoníně řeší v rámci právě probíhajícího projektu NSZM ČR, který financuje Ministerstvo životního prostředí.

„Chceme vyzvat všechna města a obce, aby nás následovaly v měření ukazatele Ekologická stopa školy. Vzájemným porovnáváním výsledků se můžeme inspirovat a následně zavést nejlepší praxi. Sledování objektivních ukazatelů je jedním z nej-důležitějších nástrojů rozhodování a je ho potřeba také při čerpání zdrojů ze státních či evropských fondů,“ vyzval města a obce starosta Jiří Čunek. Ekologická stopa školy je souborným ukazatelem, jehož velikost určuje celá řada faktorů – od managementu školy po jednání žáků. Výsledný údaj zjednodušeně řečeno udává, kolik plochy je zapotřebí k zajištění běžných potřeb 1 žáka za určité časové období.

V Boskovicích se sešli zástupci Zdravých měst

Začátkem listopadu se zástupci Zdravých měst, obcí a regionů sešli v Boskovicích na podzimním semináři. Akce měla za cíl hlavně výměnu zkušeností s činností Zdravých měst, a také rozšíření znalostí jejich koordinátorů.

„Do Boskovic přijelo na pětadvacet účastníků semináře. Město to vítá, už deset let je totiž členem sítě Zdravých měst,“ uvedla boskovická místostarostka Jaromíra Vítková, politička pro Projekt Zdravé město. Podle ní je důležitá hlavně neformální atmosféra takovýchto setkání, při které je možnost si vyměnit zkušenosti nebo vést diskusi na konkrétní téma. Tématy dovednostního tréninku koordinátorů byla medializace a facilitace. V rámci diskuse byly řešeny možné přístupy města ke strategickému plánování a řízení, byly navrženy postupy, jak efektivně a levně propojit komunitní plány vytvářené veřejností s expertními strategickými plány.

Evropský týden mobility 2004

Více než 1000 měst celé Evropy zahájilo ve čtvrtek 16. 9. několikadenní osvětovou kampaň Evropský týden mobility (ETM), jejímž každoročním vyvrcholením je Evropský den bez aut (EDBA). Podle koordinátorky kampaně z ministerstva životního prostředí se v ČR letos ETM/EDBA zúčastnilo celkem 25 měst. Dodejme, že z toho více než polovina byla členská města NSZM ČR.

Několikadenní akce na podporu udržitelné dopravy, ochranu kvality ovzduší a práv dětí i dospělých na bezpečný pohyb po ulicích se města sdružená v NSZM ČR účastní již od doby jejího vzniku, tj. r. 2002. Letos byla kampaň ve znamení celoevropského tématu Bezpečné ulice pro děti. V Třebíči a Kroměříži pokračoval mezinárodní projekt Bezpečná cesta do školy a také ve všech ostatních Zdravých městech proběhla řada aktivit zaměřených na bezpečnost dětí v dopravním provozu. **Projekt Bezpečná cesta do školy**, který Centrum dopravního výzkumu Brno letos v červnu nabídlo NSZM ČR k prvnímu „odzkoušení“ v podmínkách ČR, má kořeny ve Velké Británii a jeho smyslem je usnadnit žákům a studentům školní docházku a učinit cestu do školy bezpečnější. V úvodní části děti do map zaznamenávaly, kudy chodí do školy a na jaká rizika při cestě městem narážejí – např. poškozená zábradlí či chodníky apod. Pak děti samy navrhovaly, jak tato krizová místa odstranit. Ve čtvrtek 16. 9. na výsledky červnové akce v Třebíči

navázala veřejná diskuse o odstranění zjištěných rizikových míst. Projekt zaměřený na zvýšení bezpečnosti prvnáčků na cestě do školy zahájila také **kroměřížská radni-ce**. „Při příležitosti ETM letos padlo rozhodnutí vybavit všechny děti, které v Kroměříži nastupují do prvních tříd, reflexními náramky. Tato pomůcka má zvýšit jejich bezpečnost při pohybu na komunikacích,“ uvedla koordinátorka projektu Zdravé město Kroměříž Marie Pokorná s tím, že si kroměřížská radnice chce následně ověřit smysluplnost této pomůcky. „Je třeba všimnout si, zda děti budou náramky skutečně nosit. A k tomu potřebujeme i pozornost učitelů. Po čase nás také bude zajímat, zda ředitelé škol považují za rozumné pořizovat reflexní náramky pro prvnáky každoročně,“ dodala.

Cyklovyjíždky, soutěže, přednášky i semináře pro všechny věkové skupiny obyvatel pořádaly radnice Zdravých měst ve spolupráci se svými partnery (např. Policie ČR a Městské policie, nevládní neziskové organizace, hygienické stanice, zdravotnická zařízení aj.). Vůbec poprvé se k ETM připojilo Zdravé město **Kopřivnice**. Tady se zájemci mohli zúčastnit běhu pro zdraví, besedy k problémům dopravy v Kopřivnici, zapojit se do ankety na téma Čeho bych se byl ochoten vzdát pro čistší město aj. Pro mnohé motoristy motivující mohla být pochvala od dětí za dodržování rychlosti při průjezdu městem a oceňování byli též cyklisté za volbu jízdního kola - dopravního prostředku šetrného k životnímu prostředí. Akce, při které děti a zástupci Městské policie odměňovaly cyklisty obrázky s poděkováním probíhala v **Moravské Třebové**, naproti tomu motoristy za dodržování rychlosti odměňovaly, ale i káraly v **Kopřivnici**.

Dárky cyklistům se rozdávaly i v **Kroměříži**, kde pod hlavičkou projektu Bezpečná komunita – programu na snížení úrazovosti ve městě – proběhl druhý ročník akce **Na kolo jen s přílbou!** V rámci ní je každoročně monitorováno používání cyklopřileb dět-skými cyklisty. Za nošení helmy letos nové kolo dostal pětiletý Martin Neřád z Kroměříže. Stejně jako on jezdí s helmou v Kroměříži téměř 60 % dětí do 10 let. Přestože je to povinnost do 15 let věku, starší děti ji nosí o něco méně – asi ve 22 % . Přímo v ulicích organizátoři letos rozdali 3 jízdní kola, trička, akumulátorové svítilny, hustilky a zadní světla. Potěšitelné je, že se kampaň šíří i do dalších Zdravých měst (např. Litoměřice).

Několikadenní program, jehož cílem bylo napomoci bořit bariéry mezi zdravými a zdravotně znevýhodněnými občany, proběhl u příležitosti kampaně v **Mladé Boleslavi**. Na Atletickém stadionu Jana Železného závodili mentálně postižení lidé, byly tu prezentovány ukázky sportů pro vozíčkáře a kdo chtěl, mohl závodit v jízdě zručnosti na invalidním vozíku. Akci, která vyvrcholila 24. 9. turnajem ve

stolním tenise pod záštitou projektu Zdravé město uspořádalo Help Centrum, s. r. o. ve spolupráci

s radnicí a dalšími partnery. Programy se stejnou tematikou proběhly také ve **Vsetíně, Chrudimi, Letovicích, Kroměříži** i jinde. Kampaň ETM vyvrcholila ve středu 22. 9. **Evropským dnem bez aut**. Ve všech zúčastněných městech byla pro automobilovou dopravu uzavřena jedna jejich část, zpravidla náměstí. Mnoho Zdravých měst nabídlo **MHD zcela nebo částečně zdarma**. Patřila k nim města: **Hodonín, Hradec Králové, Chrudim, Karviná, Kroměříž, Třebíč a Valašské Meziříčí**. V rámci projektu **Brno – Zdravé město** kampaň několika akcemi podpořila také jihomoravská metropole. Během jedné z nich si děti na dopravním hřišti v Lužánkách ověřovaly znalosti pravidel silničního provozu pod dohledem příslušníků Městské policie Brno. Všechna města, která podepsala Chartu EDBA, rovněž přijala alespoň jedno trvalé opatření pro zlepšení dopravy – např. vypracování systému dopravní výchovy v **Kopřivnici** nebo umístění vodících pásů pro nevidomé na přechody pro chodce v **Chrudimi** aj.

V Kroměříži s pomocí EU odstraňují bariéry

Bezbariérová MHD v Kroměříži je název projektu, který byl schválen v rámci financování SROP – Rozvoj dopravní obslužnosti v regionech. Z celkového objemu 30 174 816,- Kč bude město Kroměříž více jak polovinu financovat z evropských zdrojů.

Projekt, na který město Kroměříž získalo ze zdrojů Evropské unie 22 631 000,- Kč, bude realizován v letech 2005 – 2007. Zahrnuje nákup čtyř nízko-podlažních autobusů (t.č. jsou v provozu tři) a nového informačního a odbavovacího systému, včetně úprav pro osoby se zdravotním postižením. Projekt rovněž počítá se zavedením asistenční služby. „Město Kroměříž se problematikou zlepšování situace občanů se zdravotním postižením zabývá dlouhodobě. Tato problematika je jedním z nosných témat Projektu Zdravé město. V letošním roce se činnost města zaměřila např. na realizaci bezbariérových úprav chodníků, přechodů pro chodce, nádraží ČSAD a MHD,“ uvedla místostarostka a politička pro Projekt Zdravé město Olga Sehnalová s tím, že ve městě každoročně probíhá řada osvětových akcí, které mají za cíl boření hranic mezi zdravými a tělesně postiženými lidmi.

KONTAKT

NSZM ČR, Šrobárova 48, 100 42 Praha 10

T: +420 602 500639

E: paha@nszm.cz

W: www.nszm.cz

Petr Švec

národní koordinátor Projektu Zdravé město

(Použité ilustrační fotografie pocházejí z archivů Zdravých měst, obcí a regionů ČR.)